

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Obnova Francije

Naloga vpostavitve francoskega gospodarstva za časa premirja z Nemčijo in Italijo, kar pomeni, da gre za začasne uredbe, je veliko težja, kakor je bila ugotovitev smernic, po katerih naj se zgradi nova francoska ustava. Zakaj glavno in neobhodno je, da se ustvari razmere, da bo Francija zmožna življenja v najbolj elementarnem pomenu besede, ker je razdejanje, ki ga je povzročila vojska, v resnici veliko. Lahko rečemo, da je Nemčija po versailleskem miru, ki ji je naložil zelo hude pogoje, izšla iz svojega takratnega položaja primeroma lažje, nego se bo mogla Francija izkopati iz podobnega stanja po porazu svojih armad na severu, letošnje spomladi oziroma zgodnjega poletja. To tembolj, ker ne vemo, kakšen bo mir, ki bo šele končno veljavno doležil njen položaj v novi Evropi. Le v enem oziru so, kakor poudarja »Oeuvre«, razmere ugodnejše, kakor so bile pred 20 leti v Nemčiji, da ni v poraženi Franciji boljševizma ali sploh kakšne revolucionarne tendence, ampak da so vsi sloji ljudstva pripravljeni sodelovati pri preporodu Francije na miren način. Borbe političnih strank so prenehale, kakor bi jih odrezal, in zato je pozitivno delo lažje in ima poštenost vseh najboljše torišče za svoje udejstvovanje.

Vladno delo sivolasega maršala Pétaina, ki uživa neomajno zaupanje vsega naroda, pa njegovih obeh glavnih sodelavcev Lavala in Marquetta, je zapleteno po tem, ker se najtežja vprašanja novogradnje Francije ne morejo rešiti drugače, kakor v sporazumu z Nemčijo, s katero se ta vprašanja rešujejo v komisiji za premirje, ki zaseda v Wiesbadenu in v kateri načeljuje francoski delegaciji taktni in spretni general Huntzinger. To sodelovanje pa ni tako enostavno, ne samo zaradi tega, ker so odnosi med Francijo in Nemčijo označeni v prvi vrsti po tem, da sta to še vedno dve sovražni državi, ker premirje pomeni samo premor, ampak tudi zategadelj, ker Francija ni več enota, ker sta dve tretjini dežele zasedeni od nemške armade in nemških zasedbenih oblasti. Kolonije so sicer še vse francoske, nimajo pa zaradi čudnega stanja, ki vlada danes med Francijo in Anglijo, potrebne zveze z materino deželo in imajo takorekoč istotako zelo omejen akcijski radij ter jih same tarejo skrb, kaj bo v bodočnosti. Kar se matere dežele tiče, je nemogoče rešiti nekatera važna gospodarska vprašanja neodvisno od nemške okupacijske oblasti in njenih interesov v zasedenem delu dežele, v katerem je osredotočena skoro vsa francoska industrija. Vemo pa, da jo ta panoga narodne delavnosti danes v položaju, da mora proizvajati tudi za Nemčijo, v kolikor je to potrebno za naloge nemške armade, ki, kakor vemo, še niso končane in je severna Francija naravnost glavna naskakovalna deska za nameravani napad na Anglijo. Med zasedenim in nezasedenim delom Francije pa je zveza, ki jo danes prav za prav ni, nujno potrebna.

Nezasedena Francija, ki je po pretežni večini poljedelsko območje, potrebuje industrijskih izdelkov, pa tudi živeža, oziroma živine in predvsem delovnih moči, da bo moglo spet obdelati širne pokrajine, ki so trpele zaradi mobilizacije. Brez zveze z zasedenim delom Francije je ta vprašanja skoraj nemogoče rešiti. Vrhutega se danes v nezasedenem delu Francije nahajajo najmanj 11 milijonov beguncev s severa, ki pomenijo ogromno obremenitev in jih je treba spraviti nazaj v zasedeno domovino, kjer jim tudi mora biti zagotovljen obstanek. K temu pa pride še to, da je Francija že v mirnem času morala uvajati živeža za 8 milijard frankov, kar je danes po večjem delu seveda onemogočeno. Krivo je npr. ravno propadanje, zaradi katerega so ljudje čedalje bolj izgubljali veselje za obdelovanje zemlje, ker se jim je hotelo lažjega in donosnejšega življenja, oziroma dela v velikem mestu. Tako vidimo, kako kruto se maščujejo napake režimov, ki so sami podirali osnove zdravega narodovega življenja.

Trenutno je najvažnejše vprašanje francoskih vojnih ujetnikov iz domovine in iz kolonij, ki so v nemških ujetniških taborih. To pomeni delovno moč, ki šteje najmanj tri milijone delovnih rok. In baš to vprašanje bo najtežje rešiti, ker stoji Nemčija čisto naravno na stališču, da premirje ne pomeni konca vojske in seveda ni interesirana na tem, da bi Franciji vrnila ljudi, ki predstavljajo tudi vojno silo, preden ne bo izid vojne na evropskem kontinentu popolnoma gotov. Vendar pa sedanja francoska vlada, ki lojalno izpolnjuje pogoje premirja in meni, da je na ta način in po sami prirodi stvari v korist Nemčiji, upa, da bo Nemčija vsaj deloma izpolnila to njeno željo, od katere je v veliki meri odvisno, v koliko bo moglo preskrbeti, da ne bo zmanjkalo nujno potrebnega živeža. Pri tem pride v poštev, da se je treba ozirati tudi na Italijo, ki zavzema nasproti novi Franciji očitno isto stališče, kakor ga je zavzemala proti stari, s katero je prišlo do tako hudega in nepomirljivega spora zaradi zahtev Italije na Sredozemskem morju in v severni Afriki. Rešiti se pa vsi ti problemi morajo v sporazumu z nemško oblastjo, ker drugače vse druge naredbe in akcije Pétainove vlade pri vprašanju obnove dežele pomenijo le toliko, kolikor kaplja v morje.

Pri tem obnovenem ali vpostavitvenem delu je velikega pomena tudi vprašanje po-prave in novogradnje uničenih ali hudo obrabljenih železniških prog in vozovnih materiala, kakor tudi vpostavitve vsega cestnega omrežja, da ne govorimo o drugih zgradbah in o nujni potrebi, da se poživi zasebna industrija za izdelavo poljedelskega orodja in drugih potrebščin. Skoraj popolnoma primanjkuje tudi bencina, medtem ko je nujno treba, da se vpostavi avtobusni promet.

Pokazalo pa je se tudi, da vlada iz Vichyja ne more voditi obnovenega dela Francije in da je zadnji čas, da se preseli v Pariz, ki je zaseden od Nemcev. To vprašanje se bo te dni gotovo ugodno rešilo, čeprav se bo morala se-

V Berlinu in Rimu pravijo:

„Ugoden trenotek za začetek preurejevanja jugovzhoda“

Romunski ministri odidejo iz Solnograda na obisk v Rim — V Italiji in v Nemčiji ugodno cenijo prijateljsko zadržanje Jugoslavije — Turčija mobilizirala tri letnike

Nemci še ne napovedujejo končnih sklepov

Berlin, 25. julija. b. Transcontinental: Na medodajnih mestih poudarjajo, da se od razgovorov nem. državnikov s predstavniki Romunije in Bolgarije ne morejo pričakovati neposredni in končni sklepi. V vsakem primeru bodo razgovori v Nemčiji korak naprej za ureditev razmer v jugovzhodni Evropi in nemški tisk tem vprašanjem posveča veliko pozornost. Nemško časopisje zatrjuje, da je Nemčiji mnogo lažje na tem, da se razmere na jugovzhodu Evrope ustalijo in uredijo v duhu miru. Pričakovati je, da bodo odločitve zadovoljile vse države tega področja. Namen takšne rešitve se vidi tudi v tem, da hoče Nemčija pred odločilnimi sklepi zaslišati predstavnike posameznih držav jugovzhodne Evrope, ki so na tem neposredno zainteresirane.

Romunska delegacija bo prispela v Nemčijo v petek zjutraj. Razgovori se bodo vodili še istega dne in se bo lahko romunska delegacija takoj zopet vrnila.

V Italiji naglašajo složni nastop osišča Rim-Berlin

Rim, 25. jul. AA. Stefani: Nekateri tuji listi še naprej na vse načine ugibajo glede bližnjih konferenc v Salzburgu in Rimu. Tako pravijo med drugim listi, da je po prejšnjih izjavah reševanje podonavsko-balkanskih vprašanj odloženo za bolj ugoden čas, kar pa so tolmačili tako, kakor da bo ugoden čas nastopil šele po zaključeni vojni na zahodu. Sedaj pa utegne do te rešitve priti v kratkem. Po navedbah listov, naj bi bilo to spet dokaz, da so se italijansko-nemške politične smerice glede teh držav spremenile. V italijanskih pristojnih političnih krogih poudarjajo, da ga ni nobenega razloga, ki bi opravičeval taka tolmačenja. Kajti v bolj ali manj poboščenih izjavah je bilo zmerom poudarjeno, da bo vprašanje evropskega vzhoda prišlo v temeljito razpravo ob ugodnem trenutku in da bo rešeno s miroljubnimi sredstvi. V teh krogih pripominjajo, da bi ravno bližnji razgovori med predstavniki držav osi ter predstavniki Romunije in Bolgarije mogli biti znak, da je nastopil ugoden trenotek za začetek proučevanja teh vprašanj. Namen, da bi prišlo do rešitve s miroljubnimi sredstvi, dokazuje že samo dejstvo, da se sploh prireajo ti sestanki in da so vsi, ki na teh sestankih sodelujejo, prežeti dobre volje, kar je splošno znano. Čeprav so vprašanja zapletena in težka, pa je vendar mogoče na podlagi vsega predvideti ne samo miroljubno, temveč tudi koristno rešitev za vse podonavske in balkanske narode, ako ostanejo brez vpliva nizkotne spletke Anglije pri zainteresiranih državah evropskega jugovzhoda.

Načelo, ki je bilo določeno v Münchenu pri zadnjem sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem in katero se nanaša na miroljubno rešitev podonavskih in balkanskih vprašanj, bi se imelo v celoti ustvariti v bližnji bodočnosti. Naj bo kakor koli, v italijanskih pristojnih političnih krogih poudarjajo, da Rim in Berlin nimata namena dovoliti, da bi se sedanji konflikt razširil na podonavje in na balkanski odsek. Sili osi sta se tudi dozdaj trudili, da bi dosegli ta cilj. Tudi za bodočo bosta storiли vse, kar je v njuni moči, da bi odstranili vojne tegobe od evropskega jugovzhoda in to posebno v korist narodov iz tega odseka.

Izjava romunskih ministrov pred odhodom

Bukarešta, 25. julija. AA. Rador: Predsednik vlade Gigurtu je izjavil, da je zelo zadovoljen, da bo stopil v neposreden stik z velikimi šefi držav osišča Rim-Berlin. Prepričan je, da bodo ti sestanki koristni za vse tri države. Predstavnikom italijanskega tiska je Gigurtu izjavil, da tudi tokrat potrjuje, da je romunski narod smatral vedno Italijo za mater in domovino ponosnega in plemenitega romanskega plemena. Gigurtu je nazadnje dejal, da je srečen, da se bo lahko sestel z Mussolinijem in da je bila to njegova stara želja. Mussolini da je pobornik napredka na vseh poljih in etvarnik italijanskega imperija.

Zunanji minister Manuilescu je s svojo strani izjavil, da je sedanje potovanje predsednika vlade in njegov obisk k voditeljem dveh velikih narodov osišča Rim-Berlin v stvari začetek in to popolnoma naraven začetek delovanja romunske

veda francoska vlada podvreči v Parizu pogojem, ki nujno izvirajo iz tega, da je Pariz obnem prestolnica, s katere upravlja nemška zasedbena oblast zasedeni del Francije, ki je obnem danes za Nemčijo in njeno armado rezenvoir za vojsko potrebnih produkcijskih sil. Skrb za Alzacijo in Lotaringijo, za kateri je vlada imenovala v pravosodnem ministru Aliberto generalnega tajnika, pa misli, kakor je videti, Nemčija Franciji odvzeti, ker nemške oblasti tamkaj upravljajo deželi tako, kakor sta bili razdeljeni in upravljani pod nemškim režimom pred minulo svetovno vojno. V Pariz se bo seveda moralo preseliti tudi zunanje ministrstvo, ki ga danes kot generalni tajnik vodi bivši francoski poslanik pri Vatikanu Karl Roux, ki ga štejejo med najbolj sposobne glave francoske diplomacije.

vlade na polju zunanje politike. Gigurtu in on bosta imela priliko, da ob izviru izvešča stališče nacionalne socialistične in fašistične vlade o problemih, ki se tičejo novega reda v jugovzhodni Evropi, ki se sedaj gradi, istotako pa bosta s svoje strani obrazložila ideološko in politično stališče romunske vlade. Manuilescu je nazadnje dejal, da on z veliko zadovoljnostjo kot minister za zunanje zadeve nadaljuje stike s fašistično Italijo, ki nikoli niso prenehali in to že od prihoda fašizma na oblast. Posebno zadovoljen je, da bo ponovno lahko videl Mussolinija in njegovega briljantnega sodelavca grofa Ciana in to ravno v teh za Italijo slavnih dneh.

Predsednika vlade Gigurtu in zunanjega ministra Manuilescu, ki sta se s posebnim vlakom odpeljala ponoči v Salzburg, so spremili na postajo in pozdravili diplomatični predstavniki držav osi in člani romunske vlade.

Pred odhodom v Nemčijo sta bila ministrski predsednik in zunanji minister sprejeta v avdijenco pri kralju Karlu.

Rim, 25. julija. AA. DNB: S poučene strani se izve, da še niso določene podrobnosti o programu bivanja predsednika romunske vlade ter romunskega zunanjega ministra v Rimu. Računajo pa, da bosta državnik ostala dva ali tri dni v italijanski prestolnici.

Odhod Bolgarov v Nemčijo

Solija, 25. julija. m. Danes so uradno objavili, da bosta predsednik vlade dr. Filov in zunanji minister dr. Popov odpotovala jutri dopoldne ob pol 12 s posebnim letalom na Dunaj, odkoder bosta nadaljevala pot z vlakom v Solnograd. V njunem spremstvu bodo glavni tajnik zunanjega ministrstva Serafimov, glavni tajnik zunanjega ministrstva Dimitrije Šišmanov, prvi tajnik dr. Kireta Šišmanov in drugi tajnik Svetoslav Palan. Bolgarski poučeni krogi so danes izjavljali, da se vprašanje Dobrudže ne bo rešilo v nekaj dneh. Isti krogi tudi pravijo, da bosta bolgarska in romunska vlada v kratkem tudi podrobno pretresali vsa zemljepisna, narodnostna ozemeljska in druga vprašanja, ki so v zvezi z južno Dobrudžo, katero zahteva Bolgarija od Romunije. Šele nato se bo lahko govorilo o priključitvi južne Dobrudže k Bolgariji.

Ugibanja o načrtih - Slovaška bi se priključila k Madžarski?

Rim, 25. jul. m. V zvezi z bližnjimi razgovori med romunskimi, bolgarskimi in slovaškimi državniki in nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom sklepa današnje časopisje, da Nemčija želi vsa vprašanja, ki so bila zdaj postavljena na dnevni red, rešiti.

V časnarskih krogih so se omenjale danes tudi gotove kombinacije, po katerih naj bi se med Madžarsko in Romunijo dosegel kompromis. Ni izključeno, da bo Madžarska dobila še en del sedanje Slovaške, prav tako pa ne izključujejo možnosti združitve teh dveh držav v okviru Madžarske. Slovaška bi v tem primeru v Madžarski uživala popolno avtonomijo. Tako bi se po zatrtju teh krogov zadovoljilo eno od načel nove Evrope, da se namreč napravi večje državne zajednice.

Na drugi strani bi pa ta kompromis, ki bi bil ugoden za Romunijo, pomenil, da bi morala Bukarešta odstopiti del Dobrudže Bolgariji.

Vatikan poizveduje za vsebino mirovni pogojev

Bern, 25. jul. t. Dopisnik »Journal de Genève« javlja iz Rima, da tamkaj dobro poučeni krogi mislijo, da Anglija še ni izrekla zadnje besede v odgovor na Hitlerjevo mirovno ponudbo. Pravijo, da je treba čakati nekaj dni, morda bo Hitlerjev govor med ljudstvom vzbudil ali sprožil kakšna gibanja, ki bodo angleški vladi dovolila, da natihiem napravi kakšen diplomatični korak s pomočjo posredovanja kakšne tretje države.

Veliko pozornost je vzbudilo, da je pa-pež Pij sprejel v zasebno avdienco Attilico, veleposlanika Italije. Poučene osebe trdijo, da je bil razgovor izredno dolg. Nekateri celo zatrjujejo, da je sveti oče vprašal veleposlanika, ki je do nedavnega še zastopal Italijo v Berlinu in ima najboljše zveze z vsemi vodilnimi osebnostmi Nemčije, kakšni bi mogli biti mirovni pogoji Nemčije, odnosno, kakšni so pogoji, ki bi jih Hitler smatral kot zadostni temelj za začetek pogajanj.

Ker je časnar Kar Gayda v »Voce d'Italia« odkritosrčno zapisal, da se čudijo, kako malo razumevanja ima predsednik Združenih držav Roosevelt za potrebo 130 milijonov Nemcev in Italijanov, nekateri sklepajo, da Italija želi, da naj bi »Roosevelt ne povečal zategnenosti v mednarod-

V časnarskih krogih so opazili zanimanje sil osišča za Bolgarijo, ki bi se avtomatično vključila v interesno območje osiščnih držav.

Prav tako poročajo italijanski časopisi o dopisu iz Berlina, v katerem se omenjajo interesna območja v balkanskem in podonavskem področju. Italijansko časopisje citira »Deutsche Allgemeine Zeitung«, po katerem je takoj za današnjo evoluciono na balkansko-podonavskem področju na prvem mestu vprašanje razmejitve med Sovjetsko Rusijo in Italijo. Interesna območja med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo so v sektorjih, ki se ti dve državi neposredno direktno dotikata, bila po vseh znakih sodeč, že prej obeležena, toda balkansko-podonavski odsek je pri tej razmejitvi ostal še nerešen. Danes, ko se je sklenilo premirje s Francijo in imata Italija in Nemčija proste roke, se ti dve državi lahko popolnoma posvetita jugovzhodnemu evropskemu prostoru.

Italijanski tisk o vtisu v Jugoslaviji

Rim, 25. jul. b. »Stampa della Sera« poroča iz Beograda, da je poziv, ki ga je poslala Nemčija bolgarskim in romunskim predstavnikom, naj obiščejo Nemčijo, izzvalo v Jugoslaviji največje zanimanje. V Jugoslaviji so prepričani, da se bo Nemčija trudila, da na miren način uredi vsa vprašanja med Romunijo in Bolgarijo glede Dobrudže, prav tako pa tudi vsa nerešena vprašanja za Romunijo in Madžarsko. V Jugoslaviji so mirno ureditev vseh perečih vprašanj v tem delu Evrope potom posredovanja Nemčije pristrčno pozdravili in merodajni krogi izjavljajo, da je to obnem najboljše jamstvo za ohranitev miru na Balkanu.

Budimpešta, 25. jul. b. Tukajšnji politični krogi poudarjajo, da je Jugoslavija v dobrih odnosih z Nemčijo in Italijo. Ako bi od balkanskih držav tudi Turčija hotela zboljšati svoje zveze z osiščarim Rim-Berlin, ki ustvarjajo novo Evropo, to madžarske kroge ne bi iznenadilo.

Turčija mobilizira tri letnike

Carigrad, 25. julija. b. »Transcontinental«. Včeraj so bili pozvani pod orožje letniki 1911, 1912 in 1913. Čeprav so predsednik vlade Ismet Ineni in razni drugi ministri še na dopustu, smatrajo poziv teh letnikov pod orožje kot merilo, da hoče država še dalje ostati v strogi pripravljenosti, pa naj se zgodi kar hoče. Poučeni krogi trdijo, da se v Turkiji neprestano pošiljajo nove okrepitve in da šteje armada v evropskem delu Turčije najmanj 20 divizij.

Obisk romunskih in bolgarskih državnikov v Nemčiji je povzročil v Turčiji veliko zanimanje in govorijo o tem, da niso izključeni negativni odmevi glede teh obiskov v sami Turčiji.

Nemško-turška trgovinska pogodba

Ankara, 25. julija. t. Anatolska agencija. Danes je bilo med Turčijo in Nemčijo podpisana trgovinska pogodba, ki dovoljuje izmenjavo blaga do vrednosti 21 milijonov turških lir (650 milijonov din). Od nemške strani je pogodbo podpisal poslanik dr. Kroll. Veleposlanik von Papen, ki je imel namen podpisati pogodbo, je bil nenadno poklican v Berlin na poročanje in je odpotoval iz Carigrada že sredi dne 24. julija. Na turških merodajnih mestih izjavljajo, da je ta pogodba z Nemčijo popolnoma v skladu s pogodbami, ki jih ima Turčija z Anglijo.

nem življenju v trenutku, ko obstoja vsaj majhno upanje, da bo mogoče delati za mir, kot se je izrazil Gayda v omenjenem članku.

Iz obeh dogodkov hočejo nekateri sklepati, da bi morda Vatikan ali pa Roosevelt, ali pa oba hkrati le hotela posredovati, da pride do stikov med obema nasprotujočima se taboroma, preden ne bo prepozno in bosta državi osišča Rim-Berlin smatrali, da je nadaljno čakanje brez vsake koristi in da je treba angleškemu imperiju napraviti konec z orožjem in roki.

Rim, 25. julija. b. United Press: Tekom včerajšnjega dne so semkaj prispela poročila, da je apostolski nuncij v Londonu msgr. William Godfrey prišel v Rim, kjer je imel razgovore z državnim tajnikom Sv. stolice. Informacije, ki prihajajo z merodajnega mesta, napovedujejo, da bo Vatikan še enkrat napel vse sile v glavnih mestih nevtralnih držav v Evropi, a morda tudi v Ameriki, da doseže mirno ureditev sporov.

Zagrebska vremenska napoved: Nespremenljivo.

Zemunska vremenska napoved: Delno bo oblačno na severni, pretežno vedro pa na južni polovici. Lahni nalivi in krajevne nevihte so možne tu pa tam.

Trgovinska pogajanja Med Slovaško in Jugoslavijo

Danes je prišlo v Belgrad posebno trgovinsko odposlanstvo slovaške vlade, da začne pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med obema državama. To nam nudi priložnost, da na podlagi podatkov iz merodajnih virov obvestimo našo javnost o gospodarskih prilikah na Slovaškem in o možnostih gospodarske izmenjave med Slovaško in Jugoslavijo.

Jugoslovansko-slovaški trgovinski odnosi, ki so v majhnem obsegu tudi do sedaj obstojali, so se oslanjali na izmenjavo diplomatskih not med obema vladama v poletju lanskega leta. Toda z ozirom na to, da ima Slovaška velike izvozne zmoglosti, a tudi trg, ki je zmogel precejšnjih nakupov, se je kmalu izkazalo, da trgovinska izmenjava ni zadostna. Gospodarska sestava obeh držav zahteva medsebojni blagovni promet v mnogo večjem obsegu. Do konca februarja 1940 je ta promet dosegel 41 milijonov kron (61 milij. din). Na izvoz iz Jugoslavije na Slovaško odpade okroglo 20 milij. kron (30 milij. din), na izvoz iz Slovaške v Jugoslavijo pa 21 milij. kron. Glavni vzrok, da ni prišlo do večje izmenjave blaga je treba iskati v dejstvu, da se temu vprašanju ni posvetila zadostna pozornost v okviru prave trgovinske pogodbe.

Oglejmo si gospodarsko sliko slovaške države. Po uradnih podatkih je celokupni uvoz in izvoz Slovaške v dobi od 1. decembra 1930 do 1. marca 1940 znašal 125 milij. kron, kar dokazuje sposobnost slovaškega gospodarstva, da se prilagodi tudi najtežjim gospodarskim okoliščinam.

Slovaška ima blizu 3 milijone prebivalcev, ki prebivajo na prostoru s površino 37.500 kvadratnih kilometrov. Na kmetijstvo odpade več kakor polovica prebivalstva, namreč 57%, na industrijo 19%, na trgovino pa 8%. Večina slovaškega naroda se torej bavi s poljedelstvom, ker Slovaška izvažata največ žitnega, ki gre po vsem svetu, in sladkorne pese, katere letno izvažata 700 vagonov. Tudi lesna industrija igra veliko vlogo, saj je pri skupni proizvodnji 5 milijonov kubnih metrov prodala v inozemstvu za pol milijarde kron lesa, za 300 milijonov kron pa celuloze in papirja.

Slovaška industrija, ki ima velike izvozne zmoglosti, se deli v več skupin. Najbolj je treba pripisati v prvi vrsti kemijski industriji, ki proizvaja umetno smolo in naravne barve tiskarske potrebe. Velika je lesna industrija, ki izvažata predvsem pohištvo in furnirje, medtem ko konfekcijska industrija izvažata blago za obleke in pleteno robo. Visoke so izvozne številke za čevlje (9 milij. kron), za papir (4 milij. kron), steklo (5 milij. kron), razna železarska roba, kot stroji, elek-

tromotorji, telefonske naprave, transformatorji, frižiderji, mlinske naprave, avtomobili, v skupni izvojni vrednosti 65 milij. kron.

Na nakup sirovin iz tujine so navezane številne industrije, kot na primer 6 tovarn za volnene izdelke, 4 tovarne za bombažne izdelke, 4 tovarne za vrvi, 4 farinerije so navezane na uvoz surove nafte, 8 velikih tovarn za usnje pa na uvoz kož.

»Godišnjak kralja Jugoslavije« navaja v rubriki trgovskih odnosov s Slovaško naslednje številke:

V letu 1939 je Jugoslavija izvozila na Slovaško: 197.000 kg suhih sliv (842.000 din), 246.000 kilogramov listnatega tobaka (6.984.000 din), 5000 kosov svežega svinjskega mesa (70.000 din), 13 milijonov kilogramov pirita (2.600.000 din), za 55.000 din strojev. Jugoslavija je uvažala iz Slovaške v letu 1939: 285.000 kg ječmena (669.000 din), 64.809 kg kroma (210.000 din), 772.000 kg papirja (1.8 milij. din), železniških tračnic za 35 tisoč dinarjev. Skupni izvoz iz Jugoslavije na Slovaško je dosegel v l. 1939 vsoto 31.619.000 din, skupni izvoz iz Slovaške 4.966.000 din. Dobiček Jugoslavije znaša torej 26 milij. din.

Jugoslavija lahko pošilja Slovaški vse ono blago, ki ga Slovaška v glavnem uvažata, to je v glavnem surovine za zgoraj navedene industrije in blago, ki je predmet vsakdanje potrošnje. Potrebne slovaške industrije rastejo od dneva do dneva. Isto velja za jugoslovansko industrijo. Zato je dolžnost bratskih držav, da se medsebojno podpirajo in storijo vse, kar moreta obe državi storiti, da se izkoristi v polnem obsegu gospodarska zmoglost obeh.

Trgovinska pogajanja, ki so se sedaj začela med obema državama, imajo namen, da to dosežejo, kajti na evropskem prostoru so se pojavile velike praznine, ki jim jugoslovansko in slovaško gospodarstvo lahko prideta na pomoč, ako bosta drug drugega podpirali. Prepričani smo, da se bodo pogajanja uspešno razvijala in tudi uspešno končala in da bo končni uspeh teh razgovorov trgovinska pogodba, ki bo medsebojno odnose obeh držav ustalila in jim podprla možnosti nadaljnjih razvojev. Na vsak način pa bosta morali tudi obe Narodni banki sprejeti sklepe, ki bodo olajševali medsebojno gospodarsko sodelovanje obeh slovaških držav.

V slovaški delegaciji, ki je prišla v Belgrad na trgovinska pogajanja, se nahajajo naslednji člani: Dr. inž. Peter Zatkó, narodni poslanec, nadalejš svetnik zunanjega ministrstva inž. Jan Orszagh, načelnik odbora ministrstva za kmetijstvo dr. Aleksander Viskočil, načelnik v istem ministrstvu dr. Stefan Čačko, svetnik finančnega ministrstva dr. Imrih Diskantiny. Sodeloval bo še uradni slovaškega poslanstva v Belgradu Gabriel Danihal.

Jugoslovansko trgovinsko delegacijo pa bo vodil načelnik zunan. ministrstva dr. Lazarevič. Na dnevnem redu pogajanj bodo naslednje tri točke:

1. sklenitev trgovinske pogodbe za veteranstvo;
2. sklenitev trgovinskega sporazuma glede kontingentov, in
3. sklenitev dogovora v plačilnem poslovanju.

Belgrad, 25. jul. m. Davi je dopotovala v Belgrad slovaška trgovinska delegacija, ki jo vodi dr. Peter Zatkó, narodni poslanec. Delegacija je imela nocoj prvi sestanek z zastopniki naše trgovinske delegacije zaradi trgovinskih pogodb med obema državama.

Verska vzgoja

Ob priliki govora angleškega zunanjega ministra Halifaxa, ki je dejal, da se Anglija bori za ohranitev krščanskih načel na svetu, opozarja švicarski »Basler Volksblatt« na članek, ki ga je objavil vodilni angleški list »Times« maja meseca tega leta in ki ga je v celoti prinesel tudi »Osservatore Romano«. Ta članek je zelo značilen in prinašamo tu samo njegove glavne misli in ugotovitve, pripominjamo pa, da se obrača na protestantsko prebivalstvo, ki je v Angliji v pretežni večini.

»Times« ugotavlja torej, da najmanj 60 odstotkov angleške mladine raste ali v popolnoma brezbožnem ali versko brezbriznem vzdušju in po veliki večini nima pojma niti o najbolj osnovnih resnicah krščanske vere in življenja. Po nekaterih državnih šolah je verski pouk izvrsten, v drugih šolah ga pa sploh ni, ker se je postavila sodobna angleška država na stališče, da ta pouk zanima samo Cerkev, ki naj ga deli v lastnem delokrogu. Razumljivo je, da pouk v cerkvah in zasebnih šolah, ki so številne, ne more zadostno nadomestiti pomanjkanje takega pouka v javnih šolah in to iz mnogo razlogov, med katerimi ni najmanjši ta, da sodobna protestantska Cerkev le v najmanjši meri zajema gotove sloje prebivalstva, h katerim pa ne smemo šteti samo delavskega stanu, ampak tudi meščanskega, ne izjemši velikega dela visoke buržuazije. »Times« se potem odločno obrača proti takemu pojmovanju verouka, rekoč, da vzgoja, ki se za vero ne briga, sploh ni nobena vzgoja. Takole piše: »Narodna vzgoja pri nas stremi za tem, da bi ustvarila telesno močnega državljanca z različnimi državljanskimi čednostmi in ideali. Toda kako učinkovito za bičevati te ideale in sploh zbuditi smisel za nje, ako preziramo vero, ki se tiče najgloblje duše in značaja? In če država pravi, da to ni njena stvar, kam potem pridemo? Naša Cerkev ne more sama zadržati propadanja religiozne kulture, če tudi država v tem pogledu nič ne stori, in kakšne bodo potem posledice?« »Mi pa moramo vedeti« — pravi »Times« — »da mora biti življenje naroda, če hoče ostati zdrav in močan, utemeljeno na duhovnih naukih. Mi pa se hranimo samo še od duhovnega kapitala preteklih stoletij in tradicij in ne mislimo na bodočnost. Krščanska družba ne more živeti od zraka. Ne bodo nas tudi ne rešili modroslovni sestavi, ampak živa historična vera, ki pa mora ostati in se razbliniti, ako nihče ne uči resnice, na katerih je zgrajena in ako se te resnice ne udeležujejo v življenju, katero ne pozna krščanske vzgoje svoje mladine. Zato je treba — nadaljuje list — v vzgoji mladine postaviti na prvo mesto najvišjeenajšo od vseh ved. Kaj pomaga braniti našo krščansko tradicijo, jo podčrtavati in se proglašati za njenega varuha, ako pa se sami v svojem notranjem življenju ne prizadevamo, da bi po teh načelih oblikovali tudi bodočo pokolenja.«

Na bojiščih vedno bolj obsežni boji letalstva

Italijanska poročila

Italijansko vojno poročilo

Nekje v Italiji, 25. julija. AA. Stefani: Službeno sporočilo št. 46 italijanske oborožene sile se glasi:

Italijanska letala so uspešno bombardirala pomorsko oporišče v Aleksandriji in v Haifi, kjer so bila zadeta skladišča petroleja in povzročeni požari. Nad Malto je bil zadet britanski štirimotorni bombnik. V Severni Afriki pa so bila zbita nad Gardio tri britanska letala. Ena italijansko letalo se ni vrnilo na svoje oporišče. V Vzhodni Afriki je bilo zbito eno sovražnikovo letalo nad Masauo.

Neka italijanska podmornica se ni vrnila v svoje oporišče.

Napad na Rim

Rim, 25. julija. AA. DNB: O priliki napada, ki je bil izvršen v toku minule noči na Rim, sta bila ubita dva meščana, štirje pa so bili laže ranjeni.

Rim, 25. julija. AA. Stefani: »Popolo di Roma« ugotavlja, da je na italijansko prestolnico bil napad nekoliko ur po Churchillovem govoru, v katerem je angleški predsednik vlade med drugim dejal, da ne izključuje napada na Rim in da prav tako niso izključeni napadi na mesta Severne Italije. List smatra, da želi Velika Britanija uvesti vojno v zraku do skrajnosti in brez obzirov. Ne želimo, pravi list, delati takih napadov, toda ako Angleži mislijo začeti s tako vojno, bomo na udarce odgovorili z udarci.

Drugi napad na Hajfo

Haifa, 25. julija. AA. Reuter: Uradno poročajo, da je o priliki napada sovražnikovo letalo na Hajfo bil ubitih 46, ranjenih 88 oseb. Napada se je udeležilo 10 sovražnikih letal.

Malta, 25. julija. AA. Reuter: Danes sta bila izvedena dva napada na Malto. Vrženih je bilo več bomb, ki niso povzročile večje škode. Cloveških žrtve ni bilo.

Smrt junaškega poveljnika

potopljene italijanske križarke

Rim, 25. julija. Poveljnik italijanske križarke »Bartolomeo Colleone«, fregatni kapitan Humbert Novaro, ki je bil po najhujšem boju, v katerem je njegova ladja bila zadeta in potopljena, smrtno ranjen, je umrl na krovu angleške sanitetske ladje v pristanišču Aleksandrije. Truplo so pokopali z vojaškimi častmi na pokopališču britske mornarice v Aleksandriji. Pogrebu so prisostvovali angleški mornariški častniki z oddelkom mornarice 200 mož, ki so oddali častno salvo.

Nemška poročila

Nemško vojno poročilo

Berlin, 25. julija. AA. DNB: O priliki napada na angleško obalo je naš hitri torpedni čoln potopil eno sovražnikovo oboroženo trgovsko ladjo z 18.000 tonami. Nemška letala so navzile slabemu vremenu napadala trgovske ladje ob vzhodni angleški obali; dalje pa tudi industrijske naprave

Vojno bodo odločila letala

Amerika ugodila angleški želji, da dobi po 3000 letal mesečno

Ameriški finančni minister o ogromnem naročilu Anglije

Washington, 25. julija. T. Transcontinental Press: Finančni minister Združenih držav Severne Amerike Morgenthau je danes izjavil, da so Združene države Angliji obljubile, da ji bodo z vsemi močmi šle na roko, da bo mogla kupovati po 3000 letal mesečno, dodatno k dosedanjim velikanskim naročilom, ki so bila že sprejeta. Morgenthau je dejal, da bo za to potrebno, da se v ta namen zgradi nove tovarne. Anglija je obljubila, da bo njihovo opremo sama plačala. Tako vojno, kakor tudi mornariško ministrstvo sta brez nadaljnjega privolila v to obljubo. Finančno ministrstvo nima proti tem naročilom nobenih zadržkov. Nove tovarne, ki se že grade, bodo po 3000 letal mesečno, bodo proizvajale letno daleč nad 60.000 novih letal, kar zadostuje za zahtevo, ki jo je postavil Roosevelt, da Amerika sama potrebuje 50.000 letal letno. Anglija ima očitno veliko denarja, kajti vsote, ki prihajajo v poštev za plačilo teh 3000 letal na mesec in novih tovarn, so velikanske. Anglija je zaprosila za takojšnjo ugoditev, tako da bi že na koncu leta 1940 začela dobivati po 3000 letal na mesec in da bi jih dobivala še naprej l. 1941 in 1942. Ameriška vlada je želji ugodila.

Letalska proizvodnja v Nemčiji

Zürich, 25. julija. t. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja neke angleške cenitve o letalski proizvodnji v Nemčiji. Podatki prihajajo baje iz strokovnih krogov.

Po navedbah tega lista je Nemčija proizvodnja letal od začetka vojne do danes znatno zvišala. Danes nemško tovarne za letala zgrade povprečno do 60 letal dnevno, tako da znaša mesečna proizvodnja že 1800 letal, medtem ko so v začetku vojne proizvajali samo 1200 letal mesečno. Te cenitve izhajajo iz neposrednih virov, pravi časopis, in se ne oslanjajo na ugibanja o zmoglosti obstoječih letalskih tovarn in števila delavstva, ki presega pol milijona. Nemčija da je izgube v zraku, ki jih od začetka vojne do danes cenijo na več tisoč, z lahkoto dopolnila in ima danes mnogo močnejše zračno brodogradnjo, kot v začetku vojne. Tudi glede pilotov, ki jih je seveda mnogo težje nadomestiti, ni stvarno nobenih težav in so vsa poročila o pomanjkanju pilotov gole izmišljotine ali prazne želje. Nemška letalska armada šteje danes vsaj 18.000 letal prve linije, ter še 3000 velikih letal za prenašanje vojaštva, padalcev in orožja.

Glede angleške letalske proizvodnje dopisniku manjkajo podrobni podatki, vendar pa misli, da angleške, kanadske in ameriške tovarne proizvajajo sedaj skupno za Anglijo že toliko letal, kot pa Nemčija, namreč vsaj 60

v jugovzhodni Angliji in na Škotskem. Pri teh napadih je bil uničen angleški konvoj skupaj s 17.000 tonami. Razen tega so bile poškodovane tri druge tovarne ladje. Izvedeni so bili številni napadi na letalske tovarne in industrijske naprave, zlasti pa pri Gratu in Glasgowu. Pri napadu na angleške konvoje je prišlo večkrat do hudih letalskih spopadov, pri katerih je bilo 6 sovražnikih letal zbitih.

Preteklo noč so sovražna letala letala nad severno Nemčijo in so povzročila le majhno škodo. Skupne izgube sovražnega letalstva znašajo 10 letal, od katerih jih je bilo 6 zbitih v borbah, 4 pa na tleh. Pet naših letal se ni vrnilo.

Poveljnik nemške podmornice opisuje potopitev sovražne ladje

Berlin, 25. julija. AA. DNB: Poveljnik neke nemške podmornice, kapitan Suchart, ki je z uspehom izvršil več akcij, poroča o potopitvi neke 10.000-tonske ladje. V svojem poročilu pravi:

Atlantski ocean je postal naš. Pogosto mineto dnevi, preden podmornica zagleda kako ladjo. Tudi mi smo tako zastojali gledati več dni, dokler nismo nekega popoldneva nazadnje zagledali veliko ladjo, ki plove v smeri proti Angliji. Pod morjem smo pluli v smeri proti ladji. 2000 m pred njo smo se popolnoma potopili. Po eni minuti smo oddali strel kot opomin. Ladja je imela 10.000 ton ter je kot nevtralna ladja vozila pšenico iz Buenos Airesa v Anglijo. Ladja se je takoj ustavila. Posadka je bila popolnoma znežena ter je poskakala v vodo. Kapetan ladje pa je dobil od mene navodila za točno smer do najbližje obale. Dobri zadetki so napravili na ladji več lukenj v spodnjem delu, tako da se je polagoma potapljala. Mi nismo prenehali streljati. Nenadoma se je pojavila okoli 2000 m od nas druga podmornica, ki se je dvignila na površino. Nastalo je veliko navdušenje, ko smo opazili, da je tudi to naša podmornica. Tako je posadka potopljene ladje lahko videla dve nemški podmornici nenkrat.

Italijanski admiral o angleškem brodogradu

Rim, 25. jul. b. V današnjem tisku objavlja italijanski admiral Bernotti članek, v katerem opisuje, kako je razdeljeno angleško brodogradništvo v Sredozemskem morju. Bernotti pravi, da je zelo značilno, da so Angleži svoje močnejše pomorske sile pustili v Sredozemskem morju, medtem ko na Severnem morju nimajo tako močnih pomorskih enot. Admiral Bernotti pravi, da je na Sredozemskem morju 7 težkih bojnih oklopnih, dve nosilki letal, v Severnem morju pa je samo 5 velikih bojnih oklopnih in dve nosilki letal. Pomorska sila Anglije, ki je v Sredozemskem morju, je razdeljena na dva dela, in sicer na zahodni del Sredozemskega morja, to je na Gibraltar in pa na vzhodni del tega morja. Brodogradništvo v Gibraltarju ima gotovo nalogo na Sredozemskem morju, vedno pa je pripravljeno, da v primeru potrebe hiti na pomoč tudi v angleške vode. Brodogradništvo, ki je na vzhodnem Sredozemskem morju, pa ima mnogo večjo nalogo. Srednji orient je življenjsko središče britanskega imperija, ker je tukaj mozaik kolonij, ki so podrejene silam zaveznikov držav. Zaradi tega bodo pri napadih vse sile osovražnih držav delale vzporedno.

Angleška poročila

Angleška vojna poročila

London, 25. julija. t. Reuter: Letalsko ministrstvo objavlja siedeče uradno poročilo: V teku večerajšnjih napadov nemških bombnikov na naše trgovske ladje na južnozahodni obali Anglije smo sestrelili 4 nemška letala, peto pa je bilo zbito na zahodni obali Škotske.

London, 25. julija. t. Reuter. Admiralteta objavlja, da ni res, da bi bilo angleško vojno brodogradništvo, ki se nahaja na Daljnem vzhodu, zapustilo Singapore in odplulo proti Sredozemskemu morju, odnosno proti vzhodnoafriški obali. Admiralteta ne bo o gibanju brodogradništva ničesar izpovedala, da ne bi to služilo sovražniku.

London, 25. julija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča, da so angleški bombniki direktno zadeli tovarno letal »Dornier« o priliki zračnega napada. Ta napad je bil v noči med torkom in sredo. Pomorski arzenali v Wilhelmshafenu so bili ponovno predmet napadov. Prav tako so bile vržene bombe na železniške in cestne mostove čez prekop pri Dortmundu ob Reni. Bombardiranja so bila številna letališča v Nemčiji. Za časa operacij so bile borbe z nemškimi letali.

Angleški pregled bojev letalstva

London, 25. julija. AA. Reuter: V zadnjih treh mesecih je angleško letalstvo izvedlo več kot tisoč bombardiranj v Nemčiji in državah, ki jih je Nemčija zasedla. Angleško letalstvo je podnevi in ponoči bombardiralo vojaške in industrijske objekte. Te operacije so izvajale skupine letal z večjim ali manjšim številom enot. Namen angleških letalskih operacij je bil v tem, da se povzroči čim večja škoda vojni preskrbi sovražnika in da se onesposobi nova letalska oporišča, ki jih je sovražnik osvojil. Angleško letalstvo je od 10. maja pa do 11. julija izvedlo nič manj kot 400 zelo obsežnih operacij nad Nemčijo in na krajih, ki jih je Nemčija zasedla. Letala so napadala tovarne in pristanišča in zbiranje čet ter letališča v državah, ki jih je Nemčija zasedla.

Potopitev francoske prevozne ladje

London, 25. jul. t. Reuter. V spodnjem domu je prvi lord admiraltete Aleksander objavil, da je snoči okrog 9 neki nemški motorni čoln torpediral francosko prevozno ladjo »Meknes« (6127 ton), ki je imela na krovu poleg posadke še okrog 1300 francoskih častnikov in vojakov, ki jih je angleška vlada poslala nazaj v Francijo, ker so tako želeli. Zastopnik francoske vlade je bil o transportu obveščen. Ladja sama je nosila na vidnem mestu francoske barve. Ladja je bila torpedirana nedaleč od južne angleške obale. Za nesrečo so zvedele angleške pomorske oblasti, ki so takoj odredile pomoč, tako da se je posrečilo, čeprav se je ladja v nekaj minutah potopila, rešiti še okrog 1000 mož. Izgube bodo znašale okoli 300 mož.

nistri izjavili, da Anglija ne bo vedno ostala v obrambi, marveč bo prešla k napadu ob svojem času. Vendar pa te govore niti pri Angležih samih ne vzbujajo mnogo verjetnosti

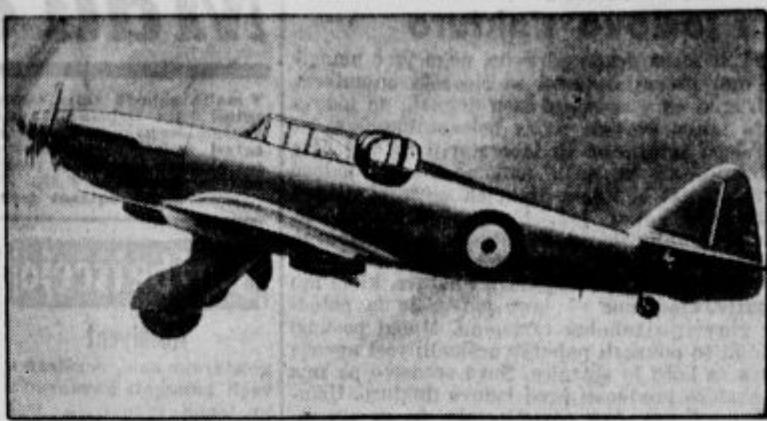
Lepa slovesnost na Uskovnici

Boh. Bistrica, 24. julija.

»Nad to, kar zdaj blagoslovljamo, dvigni svojo mogočno desnico...«, je iz novozgrajene kapelice na Uskovnici zadonela škola beseda in rahli vetrič jo je skozi srca mnogoštevilnih planšaric, planšarjev in letoviščarjev odnesel v vse stanove, daleč tja čez široko planino.

Tisti dan, t. j. nedelja 21. t. m., je bil za Uskovnico praznik, kakršnega ta planina v vsej svoji zgodovini še ni doživela. Sončni dan je privabil planšarje tudi z oddaljenih planin. Ko je stopil prevzvišeni g. škof dr. Rožman na mejo planine, so ga zajeli mnogoštevilni ljudje prav iz vseh krajev Bohinja in ko je s takim velikim spremstvom ter obdarjen s krasnim šopkom planinskih rož prišel pred malo, s skodlami obito kapelo, so ga sprejela druga mnogoštevilna srca Bohinjcev, vselej se, da bo zdaj tudi njim dano, da časte Boga na svoji planini. Kapele, ki stoji v bližini razpotja med planinama Praprotnico in Konjščico, je sicer kaj skromna po svoji leseni zgradbi in velikosti (v notranjosti meri 4x4 m) pa je vendarle dobro spričevalo Bohinjcem zgorje doline, ker so jo iz svoje volje in s svojim delom postavili.

Prevzvišeni gospod škof je opravil najprej obred blagoslovitve kapelice, nato je v klenem govoru pokazal na dva velika darova, ki smo ju prejeli Slovenci, na lepoto naše zemlje in na lepoto naše pesmi ter opomnil vse, da je treba tako živeti, da nam to dvojno bogastvo ne bo morda kdaj odvzeto. S krasnim in razmeroma dolgim obredom je potem podelil blagoslov vsej planini, ki ga je tudi grčasta bohinja duša z veliko radostjo sprejela. Po končanem blagoslovljenem obredu se je začela prva sveta maša na tej planini in tedaj je v lepi ubranosti zado-

Ti-le dve vrsti lovskih letal se v zadnjih zračnih spopadih nad Rokavskim prelivom mnogokrat omenjata: na levi nemško lovsko letalo »Messerschmitt Me 109«, na desni pa novo angleško lovsko letalo znamke »Defiant«.

nela pesem obeh cerkvenih združenih zborov iz Boh. Bistrice in Boh. Srednje vasi, ki sta disciplinirano sledila mojstrski taktiki g. profesorja J. Ravnika. Pesem je lepa v cerkvi, toda v naravi — na planini je več kot samo lepa, tam je kakor lepota diha, ki veje iz zemlje, se staplja z nebom in se razgublja v obzorja, je kakor harmonizirani trepet zraka, ki prešinja dušo kot božja milost. Letošnje izredno muhasto vreme tudi temu dnevu ni prizaneslo, komaj je bila slovesnost končana, že so se od Triglava prignali težki oblaki, ki so domačine prisilili, da so hiteli spravljati seno. Nezaželeni dež se je kmalu unesel in ko je zopet toplo posijalo sonce, je po Uskovnici še v mraku donela vesela pesem in vrisk.

oklep debeline 256 mm. Poleg obeh »Nelsonov« imajo Angleži v svojem »Home-Fleetu« na razpolago še pet moderniziranih oklopnih in dve veliki bojni križarki. Vse te enote imajo veliko sposobnost manevriranja, saj imajo hitrost 29 vozlov. Obenem s številnimi manjšimi enotami predstavljajo te križarke in oklopnice ogromno strelno moč ki bi se z lahkoto spoprijela z močnim brodom. Toda slabost »Home-Fleeta« je v tem, da ne more biti povsod tam, kjer bi bil potreben!

Pri vseh teh razmotiranjih s pomočjo števil pa ne smemo izgubiti z vida, da je zgolj računski cenitev moči dveh nasprotnikov nezadostna. Zlasti ne, ako bi hoteli stavliti prognoze, kako bo potekel poskus izkrcanja nemških čet na angleškem otoku in kako bo potekla pomorska bitka, ki se bo gotovo pred tem razvila. V tej bitki bo namreč morda še večjo vlogo kakor pomorske sile imelo letalstvo. Sploh pa vprašanje številčne premoči ni edino odločilno. V poštev pridejo še izkušnje, izvežbanost in sposobnost vodstva, kako zna uporabiti borbena sredstva, ki so mu na razpolago, z drugimi besedami strategija in taktika.

Ali je angleška mornarica še gospodarica sveta?

V tem usodopolnem trenutku, ko sta se Nemčija in Velika Britanija pripravili za poslednji odločilni spopad, razpravljajo mornariški strokovnjaki raznih držav o vprašanju, ali je angleška vojna mornarica še lahko smatra za absolutnega gospodarja morij ali pa ne zasluži več tega ponesnega naslova, ki ga je tako dolgo nosila.

Za britansko admiraliteto je bilo seveda velikansko razočaranje, ko se je morala iznenada opovedati pomoči obsežne francoske vojne mornarice, ki ji je devet mesecev uspešno pomagala v vseh pomorskih akcijah.

Med velikimi evropskimi vojnimi mornaricami je angleška edina, ki od leta 1927 ni zgradila nobenih bojnih enot večjega obsega, kakor so bile francoske linijske ladje »Dunkerque«, »Strasbourg« in »Richelieu«. Italija je po tem letu zgradila dve 35.000 tonski bojni ladji tipa »Littorio«, Nemčija pa dve 26.000 tonski tipa »Scharnhorst«, v Angliji pa sta bili leta 1927 spuščeni v morje dve linijski ladji tipa »Nelson«, potem pa nič več. Zdaj grade Angleži samo eno veliko bojno ladjo »King George V«, ki pa še ni zgrajena.

Angleška vojna mornarica mora biti v sedanjih vojni razdeljena na dve bojišči, na Sredozemskem in na bojišču okrog angleških otokov. V Sredozemskem morju ji stoji nasproti močna italijanska pomorska sila, ki je že ponovno dokazala, da se je nikakor ne sme podcenjevati. Italija razpolaga poleg že omenjenih linijskih ladij tipa »Littorio« še z naslednjimi večjimi enotami: z dvema izvrstno prenovljenima oklopnima križarkama tipa »Duilio«, s sedmimi 10.000 tonskimi križarkami, s tucatoma lažjih križark, med katerimi so najhitrejša pomorske enote na svetu, z večjim številom torpednih rušilcev, bojnih motornih čolnov in z več kakor 100 podmornicami. Vse to skupaj predstavlja veliko pomorsko silo, ki ima poleg vsega še to prednost, da so njena oporišča dovolj blizu in pa da so v bližini tudi letališča, tako da je omogočeno uspešno sodelovanje mornarice in letalstva.

Interesi Anglije v Sredozemskem morju pa so tako pomembni, da ima Anglija tam doli že ves čas vojne precejšnje oddelke svoje vojne mornarice, ki pa jih je morala še pomnožiti, odkar je tudi Italija stopila v vojno. Angleško vojno brodogradnjo v Sredozemskem morju živahno aktivnost. Zdi pa se, da glavne italijanske pomorske sile sploh še niso posegle nikjer v boj, zlasti še ni bilo videti, da bi Italijani poslali v boj obe veliki oklopnici »Littorio«, ki ju najbrže hranijo v rezervi za odločilne dni. Pač pa sta že posegli v

boj obe veliki oklopnici križarki »Duilio«, prav tako večje število rušilcev, podmornic in drugih manjših enot. — Proti tej moderni, silno gibčni italijanski vojni mornarici lahko postavijo Angleži nasproti oni oddelke brodogradnje, ki je napadel francoske bojne ladje v Mers-el-Kebirju, to so: največja bojna ladja na svetu »Hood«, moderna oklopnika križarka »Warspite«, oklopnica tipa »Resolution«, večje število rušilcev in podmornic ter brodogradnjo, ki ima svoje oporišče v Aleksandriji. Vse velike angleške enote so oborožene s topovi kalibra 381 mm, katerih strahoten učinek se je pokazal pri Mers-el-Kebirju, ko sta dva strela z britanske oklopnice zadostovala, da je »Bretagne« zletela v zrak.

Angleške oklopnice in oklopne križarke, ki so izvrstno oborožene in imajo dobro izvežbano posadko, predstavljajo veliko udarno silo, ki utegne postati zelo nevarna obema italijanskima oklopnima križarkama tipa »Duilio«, na drugi strani pa bi igrala podrejeno vlogo napram modernim oklopnicam tipa »Littorio«, ki sta opremljeni prav tako z izredno močnim topništvom ter z najsodobnejšimi napravami. Ti dve oklopnici imata vsaka po 9 topov kalibra 381 mm in razvijata hitrost, ki precej prekaša brzino angleških ladij.

Težke oklopnice in križarke angleške sredozemske flote bi torej utegnile tvegati odločilni spopad s težkimi enotami italijanske mornarice. Pač pa bi utegnile postati za angleško mornarico v Sredozemskem morju stvar bolj pereče spričo velike številčne nadmočnosti in izvrstne borbene sposobnosti lažjih pomorskih enot italijanskega brodogradnje in zlasti zaradi velikega števila italijanskih podmornic.

Ce bi mogla britanska admiraliteta vreči vse svoje razpoložljive sile v Sredozemsko morje, potem bi bila slika seveda drugačna. Toda istočasno ima britanska admiraliteta pred seboj izredno težavno nalogo, ščititi obalo britanskih otokov. Kako naj preostala angleška mornarica organizira uspešno varstvo v Severnem morju, v Rokavskem prelivu in v Atlantskem Oceanu, ne glede na bližnjo nevarnost izkrcanja nemških čet na otoku?

S tem, da je Nemčija zasedla vso evropsko zapadno obalo od Severnega rtiča pa do Biarritz, je ta naloga silno otežkočena. Za te naloge razpolaga Anglija z obema »Nelsonoma«, ki sta oborožena s topovi kalibra 406 milimetrov. Ti topovi streljajo 32 km daleč in gladko prebijajo oklop debeline 305 mm. Oba »Nelsona« pa imata jekleni

Nemški pionirji se odlikujejo po izrednih sposobnostih. Kjerkoli se lotijo dela, ga opravijo z veliko točnostjo in zanesljivostjo. V veliki meri se imajo Nemci tudi njm zahvaliti za velike uspehe na zapadni fronti. Na naši sliki vidimo porušen železniški most čez neko reko, poleg katerega so nemški pionirji v izredno kratkem času zgradili nov zasilen most, preko katerega že vozijo vlaki.

Kaj je s francosko armado v Tuniziji — sprašuje italijan. list

Rim, 25. jul. t. »Voce d'Italia« objavlja dopis s tunizijske meje, ki ima namen javnost opozoriti na to, da se v francoski Tuniziji in v Alžiriji dogodki ne razvijajo tako, kakor je bilo predvideno v premirju, sklenjenem med Italijo in Francijo. Dopisnik lista je napravil zanimiva opazovanja. Ugotovil je namreč, da Francozi tamkaj smatrajo, da je Tunizija in Alžirija nekaj čisto od materinske zemlje in njene usode ločenega, da te dežele z materinsko zemljo nimajo več nič opraviti. Opazil je, da je vojaška oblast še nadalje v polni neodvisnosti, ko da bi bil to neke vrste dominion, ne pa odvisna kolonija. V Tuniziji glasno poudarjajo, da »je vojaška moč Tunizije še nedotaknjena in da je nikdo ne more poraziti«. Spet drugi zatrjujejo: »Nikdo te dežele ne more dobiti brez vojne.« Tudi francoske civilne oblasti v Tuniziji se obnašajo v tem smislu in da prihajajo celo od francoske vlade v Vichyju navodila v isti smeri. Francozom niti v glavo ne pade, piše dopisnik »Voce d'Italia«, da bi svojo armado v Tuniziji razorožili.

List se sprašuje, kam to meri in kako je takten položaj v skladu z besedilom premirja?

Govori angleških ministrov

London, 25. jul. t. Reuter: Na seji spodnjega doma je informacijski minister Duff Cooper izjavil, da angleški letalci mečejo letake nad zasedenim francoskim ozemljem. V teh letakih se prebivalstvo obvešča o dnevnih vojaških in političnih dogodkih. Tudi besedilo premirja je bilo na ta način sporočeno zasedeni Franciji.

Minister za dominione MacDonald je ob priliki nekega kosila imel govor, v katerem je dejal, da bi on, če bi imel možnost izbrati tisti trenutek, ko bi bil najraje pri življenju, izbral dan pred napadom na Anglijo in dobo med napadom. Trpeli bomo morda kratko časa, morda dalje časa, toda na koncu koncev bomo potopili sovražne ladje, raztrgali njihova letala. Angleški dominioni so zastopniki tiste moči, ki bo prinesla svobodo.

Prvi lord admiralitete Alexander je na zborovanju čezmorske lige dejal, da lev ne gre vedno ven, da brani svoje mladice, marveč da pogostokrat mladici pribeže k levu na dom, da jih brani. Navzlic vsem grožnjam, ki nam prihajajo, vemo, da smemo mirno gledati v bodočnost.

Pol milijona prebivalcev Posaarja se vrača domov

Za časa vojne na zapadu so Nemci morali izprazniti precej mest in vasi v Posaarju, ki je predstavljal neposredno zaledje bojišča. Okrog pol milijona ljudi je moralo zapustiti svoje domove in so jih namestili začasno po drugih krajih Nemčije. Zdaj se ti ljudje vračajo na svoje domove, kjer se bodo spet lahko posvetili svojemu delu.

Deset največjih mest na svetu

Se zmerom nosi London na svetu ponos naziv največjega mesta, čeprav so že davno napovedali, da ga bo prekosil Newyork. Tabela desetih največjih mest na svetu je taksnale:

London	8.202.000
Newyork	6.980.000
Pariz	4.900.000
Berlin	4.243.000
Chicago	3.380.000
Buenos Aires	2.655.000
Leningrad	2.500.000
Osaka	2.455.000
Moskva	2.300.000
Tokio	2.000.000

Leningrad je po tej statistiki pred Moskvo, ki pa z novimi predmeti dosega že blizu štiri milijone prebivalcev.

Pogrešanega sina videl v filmu

Neki solnograški meščan je te dni pri obisku kinematografa doživel prijetno presenečenje. V zvočnem tedniku, ki je kazal med drugim tudi slike iz nekega francoskega ujetniškega taborišča, je nenadoma zagledal svojega sina, o katerem je bilo sporočeno, da ga že delj časa pogrešajo. Lahko si predstavljamo očetovo veselje, ko je na filmskem platnu našel potrdilo, da sin še živi. Še bolj pa je bil vesel, ko je nekaj dni zatem dobil od sina samega pismo, da je že na poti domov.

„Palača podnebja“ v Newyorku

Amerika še vedno ljubosumno čuva svojo pravico, da nam od časa do časa postreže s kakšno senzacijo, ki si je v Evropi ne moremo privoščiti. Zdaj poročajo iz Newyorka, da je neka skupina zdravnikov in gradbenih inženirjev sklenila zgraditi v Newyorku »palačo podnebja«. V tej palači bo vsakdo lahko našel podnebje, ki mu najbolj prija in najbolj koristi njegovemu zdravju. Za en dolar si bo lahko privoščil višinsko sonce, blage morske vetrice, suho podnebje Egipta, oster planinski zrak itd. Poleg tega bodo v palači posebni vrelci, iz katerih bo tekla mineralna voda vseh najbolj znanih zdravilišč na svetu.

Graditelji palače so prepričani, da jim bo ta posel dobro uspel, ker bodo lahko od veleumestnega življenja utrujenim ljudem nudili za mal denar možnost, da se odpočijejo po poljubnem podnebju in da se obenem tudi poslužijo zdravilnih mineralnih vod, ki bodo na razpolago v tej »palači podnebja«.

Z zgodovinske seje nemškega državnega zbora dne 19. julija, na kateri je nemški vodja Adolf Hitler zadnjikrat ponudil Angliji mir. Slika nam kaže pogled v sejno dvorano med Hitlerjevim govorom.

Nadomestilo za jodovo tinkturo

Jod ni samo drago zdravilo, nego je v mnogih ozirih tudi precej nevaren za človeški organizem. Med drugim so v zadnjem času dognali, da jodova tinktura lahko pospeši pojav bolezni Basedow. Zaradi tega si klinike in laboratoriji že dalj časa prizadevajo, da bi našli nadomestilo za jodovo tinkturo, ki naj bi imelo prav tak uničujoč učinek na bakterije kakor jod. Nemška zdravniška dr. Küster iz Frankfurta in dr. Münch iz Würzburga poročata v reviji »Medizinische Welt«, da je že ustvarjen nadomestek za jodovo tinkturo, ki so mu dali naziv »Jodomuc — brez joda«. Je to petodstotna glicerol-alkoholna raztopina. Mnogi poskusi na kliniki so pokazali popolno neškodljivost novega sredstva za kožo in sluznico. Novo sredstvo pa ima tudi nekatere prednosti pred jodovo tinkturo. Učinkuje namreč nekoliko omamljaječe, če ga prenesemo na sluznico. Njegova rahla roza vijolična barva ne škoduje preglednosti pri operacijah. — Dalje novo sredstvo ne zamaže perila in slednjih ne povzroča, kakor pogosto jod, preobčutljivosti na koži in sluznici.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu

pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1940. Šola ima dva oddelka: Letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši II. tečaj zimsko šole. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na domači kmetiji. Lastnoročno spisane prošnje, kolkovane z banovinskim kolekom za din 10.— je poslati ravnatelju banovinske kmetijske šole na Grmu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Prošnji je priložiti: 1. Krstni list. 2. Domovnico. 3. Zadnje šolsko spričevalo. 4. Spričevalo o naravnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake šole. 5. Izjavo staršev o varstvu (banovinski kolek za din 4.—), s katero se zavžejo plačati stroške šolanja (šolnino). Zavzati se morajo tudi, da bodo plačevali šolnino do konca šolskega leta, če bi sin ali varovanec brez opravičenega razloga predčasno zapustil zavod. 6. Tisti, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo (podporo) iz javnih sredstev, morajo priložiti obvezno izjavo (banovinski kolek za din 4.—) staršev ali varuha, da bo njih sin oziroma varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo sprejeto podporo iz javnih sredstev zavodu. 7. Uradno potrdilo občine: 1. Koliko je posestvo veliko (v ha). 2. Kolikšen je predpis direktnih davkov. 3. Število družine, posebej koliko je še nepreskrbljenih otrok ter event. druge družinske razmere. 4. Koliko redijo konj, goveje živine, prašičev. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Ikoli se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša od din 350 do din 100 po premoženjskih in družinskih razmerah prosila in plačuje mesečno v naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 6) navedeno obvezno izjavo in pod 7) navedeno občinsko potrdilo o velikosti posestva in višine letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda i din; čenitovanjski oglasi i din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka črtna vrstica po 3 din. — Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti snemko.

Službe iščejo

Absolvent
gozdarske šole, verziran v vseh panogah gozdarstva in lesne industrije, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10877.

Manufakturstika
mlajša moč, agilna, vešča tudi špecerije, želi namestitve v Ljubljani. Nastop takoj! Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10403.

Absolventka
trgovskega učilišča in mešanske šole z odliko, močne in zdrave postave, prosi za primerno službo. Nastop lahko takoj. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Triglav« 10445.

Vajenci

17 letna deklica
poštenih kmečkih staršev, bi se prav rada izučila v trgovini mešanega blaga. Romšak Marica, Gozd, p. Stahovica, Kamnik.

Trgovsko vajenka
sprejme takoj manufakturna in špecerijska trgovina Avgust Gottwein, Ormož. Hrana in stanovanje v hiši.

Službo dobe

Sprejem takoj
dva prvovrstna soboslikarska pomočnika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10933.

Kuharico
prvovrstno, za boljše restavracijo, sprejem takoj. Plača dobra. Stara do 30 let. Ponudbe s sliko v upravo »Slovenca« pod »Restavracija« 10872.

Za vilo na deželi
v bližini Ljubljane, sprejemem za hišnika zakonski par, ki se razume na nego vrta. Upokojenec ima prednost. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Veliki vrt« št. 10913.

Posrestva

Proda odn. zamenja se
za primeren objekt v Ljubljani moderna, komfortno zidana vila z velikim vrtom pod Šmarno goro. Ponudbe na pisarno dr. A. Smoleta, Ljubljana, Dalmatinova 5.

Posestvo
vinograd, gozd, sadovnjak, dobra zemlja, zelo ugodno napredaj, Bovše 14, p. Vojnik

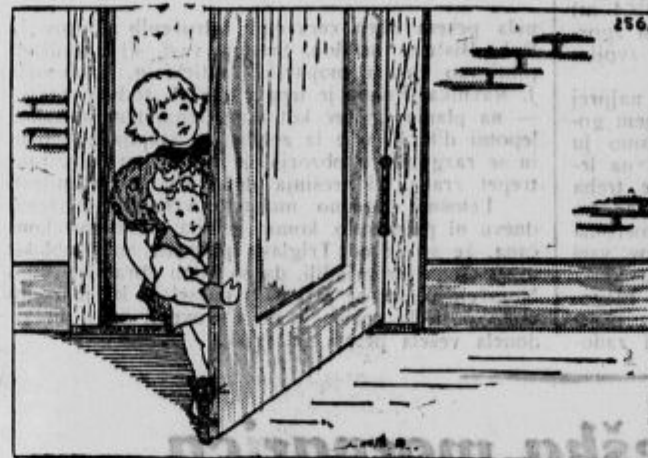
Oglas licitacije

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu bo imel v svojih prostorih v Mihanovičevi ul. 3 dne 10. avg. 1940 ob 11 prvo javno oферtalno licitacijo za izdelavovseh del pri instalaciji centralne kurjave, za pripravo tople vode in za sanitarno opremo uradove zgradbe Okrožnega urada za zav. delavcev v Banji Luki. Podlage za sestavljanje ponudb se lahko dobe dnevno pri tehničnem odseku Osr. urada za zav. del. v Zagrebu, Mihanovičeva ul. 3. Zagreb, 18. julija 1940. Osrednji urad za zavarovanje delavcev št. 30614-40.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(255) Uboji mali Peterček! Še vedno je nosil tisto oblečko, v kateri ga je čarovnica odnesla iz njegove postelje v palači. Dolgo so taval po neskončnih hodnikih in sobanah. Peterček se je v svoji svileni oblecki že nekoliko prehladil in začel drgetati. Rokce je stisnil v žep.

(256) Ančka pa je bila ves čas v strahu, da se ne bi čarovnica zbudila. Kaj potem? Že so bili pri zadnjih vratih. Previdno sta pomoleli dve glavici izza njih. Kaj bosta zagledali?

Prodamo

50 različnih modelov dvokoles
H LARNO BREZDROŽNO OSEJATELSTVO
IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Vsakovrstno pohištvo
dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka

OPRAVA
Celovška cesta 50. Sprejemajo se naročila.

Premoq

koka, drva nudi
I. Pogačnik
Ljubljana, Bohoričeva 3
telefon 20-59
Postrežba brezplačno

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

dveh sob, s kabinetom, kopalnico in pritliklinami, se odda v Čopovi ulici, III. nadstropje.
Prošnje je poslati v Delavsko zbornico, Ljubljana

Lipski jesenski sejem 1940

od 25. do 29. avgusta

60 % popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Za nemški vizum, ki se daje brezplačno, je vložiti prijave najpozneje do 8. avgusta pri pristojnem častnem zastopniku sejmškega urada i. s.

Za Ljubljano: Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33. Tel. 27-62
Za Maribor: Jos. Bezjak, Gosposka ul. 25. Tel. 20-97

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.
Telefonska številka 30-30

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da nam je umrla nadvse ljubljena mama in stara mama, gospa

Ivana Modic roj. Lavrič

posestnica in gostilničarka

Nepozabno pokojnico bomo spremili k večnemu počitku v soboto, dne 27. julija 1940 ob 9 dopoldne, izpred hiše žalosti Fara 1 na farno pokopališče.

Fara, Nova vas, dne 26. julija 1940.

Zalujoči ostali

Pavel Keller:

17

Muzikantje

Wiesbaden, 10. avg.

Torej, gospod zapisnikar, sedaj imate zopet enkrat vi besedo. Pokažite pa najprej ljubeznivo vrata zaljubljenca in modroslovcu in pišite tako, kot se za dnevnik spodobi.

Kratko hočete opraviti? Aj, aj, gospod zapisnikar, razumem, z obema gospodoma pred vrati se nočete spreti. Torej, prosim!

Dan slovesa od mojih zvestih, dobrih tovarišev je prišel. Zopet je prinesel pismo: posredoval je hranilno knjižico s 311 kronami in 50 vinarji, in eno z 72 kronami. Potem je imela pohištvo in še nekaj malenkosti. Kmalu naj bi prišel k njej; ker edina njena želja je, da ji jaz, edini otrok njene sestre, zatisnem oči. »Kaj je tu storiti?« sem ginjen rekel Krausu, »saj vendar nisi barbar, in kakor rečeno, sem edini otrok njene sestre.«

»Da, da, hm, hm,« pravi Kraus, »sje že res, ampak, Cermak je mrtev, jaz moram — radi palčice — skoro vedno dirigirati, in ti naj bi postal bolniški strežnik. Hm, hm, kako dolgo — ne zameri mladič — bi pa z vodenico v najslabšem slučaju lahko trajalo?«

Zmignil sem z rameni. »No, en četrti leta, tudi dalje.«

»Nerodna stvar,« de na to »Orel«, »saj ne mislim na hranilne knjižice in pohištvo, četudi je včasih prav lepo, imeti bogate sorodnike, ampak krščanska dolžnost je. Torej, pojdi mladič, tudi mi pridemo za teboj v Berlin in te poslušamo.«

Na nekem križpotju smo se ločili. Mislim, da smo jokali. Tovariši so zavili desno, jaz levo. Na hribečku sem obstal in gledal za njimi, ko so korakali po cesti. Nastavl sem trobento na usta in zatrobil pesem, ki smo jo dostikrat igrali.

»Zbogom predragi, grenko je slovo.«

Slišali so moj poslovilni spev in se odzvali:

»Življenje urejeno zares je slabó: med rožami skrito je trnje bodeče, naj še tako se upira srce hrepenče, slednjič le treba je vzeti slovo.«

Naslonil sem se na obcestno drevo in bridko jokati.

V bližnjem mestu me je pričakoval prijatelj slikar. Je bilo to svidenje. Čudom se je čudil moji zunanosti. Seče, ko sem se preoblekel v obleko, ki mi jo je prinesel, se je pomiril.

»Sedaj si zopet stari,« je rekel. »Bog ne daj,« sem odgovoril odkritosrčno. Moj prijatelj se je peljal v drugo smer kot jaz. Povedal mi je, da se moja mati nahaja v Wiesbadnu, da so pri njej dve ali tri tete in me oskrbel z denarjem.

Ko sem slišal o svojih tetah, mi je postalo skoro slabo. Najraje bi se bil obrnil in odhitel za svojimi tovariši. Vendar sem se opogumil in si prisegel, da si bom to »vrstec držal v primerni oddaljenosti.

Stopil sem v voz prvega razreda. Spočetka mi mehke blazine kar ni niso prijale; skoro sem hotel presteči v tretji razred, pa sem si dopovedal, da se bo pač treba udati v neizogibno in sem obsedel. Da bi si preganjal čas, sem vzel v roke dnevnik in vpisoval beležke o godčevskem potovanju. Ravno sem dospel do poglavja »ljubezen«, ko vidim — v tem trenutku sem verjel vsem pravljicam, čarom, čarovnicam itd. — vidim torej na postaji, kjer smo ravno obstali, prihajati proti vlaku — njo. In prišla je z materjo v moj voz. Razen nas treh ni bilo nikogar v njem.

Mislil sem v tem trenutku, da mi bo srce zastalo. Bila je resnično vila iz začaranega vrta. In ona — me zagleda, se prestraši, zardi, prebledi, zardi, prebledi, in se prične tresti, tako, da jo mati s strahom vpraša: »Otrok, kaj ti je?«

Da, v resnici je resnično, kar čitamo v pravljicah — pripovedke naših babic ne lažejo. Ljubka vila me ljubi — ljubila je mene, godca, — prosjaka, in ta godec sem bil jaz. Najčudovitejša pa je bilo — peljali sta se v Wiesbaden.

Sedaj pa res ne morem dalje pisati; moram k njej, nemogoče mi je tu sedeti. Ves sem zmešan.

Da, seveda. Sprejem doma moram še opisati. Mamica je pretakala solze veselja, ko sem bil zopet pri njej. Moral sem ji pripovedovati; pri tem se je smejala, jokala in z glavo majala.

In tete! Nebesa, kako zloben fante sem! Strahotno sem jih nelagal. O Indijancem sem jim pravil, o ognjeniku Popokatepetlu, o morskih somih in kačah — klopotah, — zdravljenje jim kar ne prija od same groze. In zraven sem surov, neverjetno surov; gotovo jih bom pregnal.

In sobo sem si uredil — sijajno! Trdo slamnajo, istotako blazino in odejo, navadne stole, nobene zofe, pisalno mizo v — svilenem prtiču — mojo trobento!

A sedaj — kdor mi to zameri, ni kristjan — sedaj moram k njej.

20. avgusta.

Divno, milosti polno godčevsko potovanje, kdo bi bil pričakoval takega daru od tebe? Ona je moja, moja, moja!

Vse, prav vse sem ji povedal. In ona je jokala, v obeh pa ji je zasijal očarljiv lesk — ljubka vila je mehkosrčen človeški otrok. Priznala mi je, da se je njeno srce prestrašilo ubogega tujega muzikanta, vendar se ji je v prvih urah vselila ljubezen do njega in najhladnejši razum je ni mogel več pregnati. Veliko je trpela.

In sedaj prav kot v pravljici, sem odčaran kraljevič in spadam k njej.

In ona je moj Bog, kako si vendar dober z nami, ubogimi ljudmi!

Berlin, 17. oktobra.

Zopet enkrat te moram prijeti v roke, ljubi godčevski dnevnik. Najprej ti moram nekaj prav važnega zaupati: Že pet tednov sem s Krimhildo zaročen. Da ni srečnejšega človeka na svetu od mene, je razumljivo. In premisli, moj dnevniček, že pred adventom bo poroka. Torej mi ne boš zameril, da si moral tako dolgo ležati v predalu. Ampak, končno se niti ne veselíš, misliš, da spadaš samo k potujočemu godcu, in te nič ne zanima, ako se bogat gospod zaroči z bogato damo in se z njo poroči. No, ti bom pa povedal nekaj, kar te bo zanimalo. In kako je pisal! Lepopisa ne morem podati, pravopis pa lahko.

